

ÚVOD DO APLIKOVANEJ BEHAVIORÁLNEJ ANALÝZY

**Masarykova Univerzita
22.11.2024**

MERANIE SPRÁVANIA

Postup pri meraní správania:

1. Definícia správania
2. Výber metódy merania
3. Výber času a miesta pozorovania
4. Stanovenie dĺžky pozorovania
5. Stanovenie dĺžky intervalov
6. Pozorovanie a zaznamenávanie správania
7. Kvantifikácia výsledkov merania
8. Vizuálna reprezentácia (graf)
9. Opakovanie kroku 5-7

Definícia Správania:

- jednoznačný, merateľný a objektívny opis individuálneho správania
- funkčné vs. topografické definície správania

Fyzikálne dimenzie správania:

1. Opakovateľnosť/počítateľnosť

- **Počet** - počet odpovedí, produkovaných počas pozorovania
- **Frekvencia** – počet odpovedí za určitú jednotku času

2. Trvanie

- Čas, ktorý uplynie od začiatku do konca správania
- Kumulatívne za celé sedenie
- Trvanie jednej epizódy správania

3. Temporálny lokus

- **Latencia** - čas, ktorý uplynie medzi prezentáciou stimulu a začiatkom odpovede
- **Medzireakčný čas** - dĺžka intervalu medzi dvoma po sebe nasledujúcimi odpoveďami

Meranie správania:

1. Kontinuálne
2. Diskontinuálne

Metódy merania správania:

1. Zaznamenanie udalosti (event recording)
2. Časovanie (timing)
3. Časové snímkovanie (time sampling)

Kontinuálne meranie správania:

- zaznamenávanie prebiehajúceho správania počas pozorovania

Zaznamenanie udalosti (event recording):

- zaznamenávanie počtu odpovedí
- nevhodné pri vysokej frekvencii alebo dlhom trvaní správania
- správanie musí mať jednoznačný začiatok a koniec
- meranie permanentného produktu (permanent product recording)

Časovanie (timing):

- postupy na meranie trvania, latencie a medzireakčného intervalu
- vyjadrené ako priemerné trvanie alebo v percentách

Diskontinuálne meranie správania:

- Odhad výskytu správania, nie skutočný počet alebo trvanie

Časové snímkovanie (time sampling):

- meranie správania v intervaloch alebo v špecifických momentoch v čase
  - zaznamenáva sa či sa správanie v predchádzajúcom intervale vyskytlo alebo nevyskytlo (Áno/Nie)
1. ***Snímkovanie celého intervalu*** (whole-interval recording)
  2. ***Snímkovanie čiastočného intervalu*** (partial-interval recording)
  3. ***Momentálne snímkovanie*** (momentary time sampling)

Zhoda medzi pozorovateľmi – dve alebo viac osôb nezávisle na sebe pozoruje a zaznamená rovnaké dáta

Dáta:

1. **Reaktivita**
2. **Validita**
3. **Spôľahlivosť**
4. **Presnosť**

EXPERIMENTÁLNY DIZAJN:

Experiment:

- opakovaná systematická manipulácia nezávislej premennej
- meranie zmeny v závislej premennej
- kontrola všetkých ostatných vplyvov

Validita:

- 1) Interná – zmeny v správaní sú spôsobené nezávislou premennou
- 2) Externá – výsledky sa dajú generalizovať

Typy experimentálnych dizajnov:

- AB dizajn
- ABA dizajn
- Dizajn s viacerými východiskami
- Dizajn s alternujúcich intervencií
- Dizajn s meniaceho sa kritéria

Zdroje:

Cooper, J.O., Heward, W.L., Heron, T.E. (2007) Applied Behavior Analysis